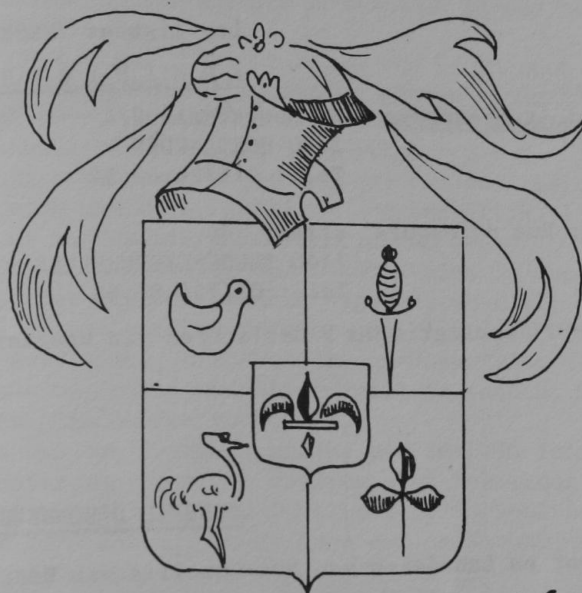

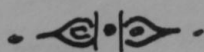
De V Geslachten van Hoegaarden

Trimestriële Uitgave

Bulletin Trimestriel

Les V Lignages de Hougarderde

• 't Nieuwhuys •
Ernest Ourystraat 2.4
3320 Hoegaarden

Familie Schoon

CONFREDERIE DER V GESLACHTEN
=====

CONFREDERIE DES V LIGNAGES
=====

Stichting : 9.12.1741
Fondation

Rechthebbende geslachten

Servais Sweerts x Angeline Sweerts,
Hubert Sweerts x Barbe Van Osmael,
Charles Van Nerum x Barbe Sweerts,
Henri Hoebanx x Anne Sweerts,
Henri Struys x Elisabeth Sweerts,

De "NEERHEM" stammen

B E H E E R

Hoofdzetel - Siège social : 't Nieuwhuys - E. Ourystraat 2/4
3320 HOEGAARDEN
Tel : 016/76.62.94

Secret. & Redact. : Rue du "Maquis" straat, 44
1140 BRUSSEL/BRUXELLES
Tel : 02/734.81.63

Prk - CCP : n° 000-0895026-07 "Confredier der V Geslachten van Hoegaarden"

Lignages ayants-droit

dixit : De Zwarte Merel - Le Merle Noir
dixit : Het Groene Klaverblad - Le Trefle Vert
dixit : De Gulden Lelie - Le Lys d'Or
dixit : Het Zilver Zwaard - Le Glaive d'Argent
dixit : De Zilver Struisvogel
L'Autruche d'Argent

Les lignées "NEERHEM"

A D M I N I S T R A T I O N

ERERAAD

CONSEIL D'HONNEUR

- † Z.E.H. Henri PEETERS, Pastoor en Landdeken van het Concilie van Hoegaarden
- † Sieur J.M. LOWET-OURY, Président d'honneur et Administrateur-délégué de la "S.A. Raffinerie et Sucreries du Grand-Pont-Hoegaerde"

Dhr. L. BORREMANS, Ere-Ambassadeur van ZM de Koning der Belgen

Dhr. Dr. J. VERBESSELT, Konservator aan de Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis te Brussel

Eerw. Heer J. VANDER VELPEN, Pastoor te Bovenlo, Kessel-Lo

BESCHERMRAAD

COMITE DE PATRONAGE

College van Burgemeester en Schepenen van Hoegaarden

De Deken van Hoegaarden

Museum - 't Nieuwhuys" - "Stichting Julien Van Nerum" V.Z.W. Hoegaarden

ART. 501 : T W I S T O N D E R P A S T O O R S
=====

Op 15 Oktober 1805 was Eerw. Heer Jan Hubert Sweerts (uit de Klavergilde) overleden en zijn opvolging gaf aanleiding tot een reeks moeilijkheden, die ontaardden in een hevige twist onder geestelijken.

Sweerts was niet alleen Pastoor-Deken van Hoegaarden en Proost van het Genootschap der XII Apostelen geweest, maar ook Mombaarvader (Voogdheer of Beschermer) van de Confrerie der V Geslachten en Proostheer bij het Sweertskapittel.

Zijn viervoudige vervaging liep dan ook van geen leien dakje en lokten troebelen uit op kerkelijk en gemeentelijk vlak, die echter hun hooftpunt vonden binnen de rangen der Geslachten.

Na de dood van de oud Deken hadden de Sweertsen zich dadelijk naar het Bisdon Mechelen begeven, waar zij alles in het werk stelden om een van hun telgen, namelijk Jacobus Sweerts, neef van de overledene, tot Pastoor van Hoegaarden te laten benoemen, ten einde de familietradities voort te zetten, n.a.w. het kerkelijk gezag in handen te houden.

Doch Sweerts was een Pater-Kapucijn, die in 1796 door de Fransen uit het Klooster van Gent was verdreven en "werkloos" zowat een beetje overal bij zijn naaste familie, op de beslissing van de Franse overheid wachtte, met de hoop dat de Kapucijnen-Orde terug zou ingesteld worden.

Bijgevolg kon of mocht het Bisdon de wensen der Sweertsen niet inwilligen, want Sweerts stond steeds ingeschreven op de lijst van de uitgedreven Paters-Kapucijnen van Gent. En ook de tijden waren veranderd. De Geslachten leefden niet meer onder de Luikse Prinsbisschoppen, die hun zeer genegen waren. Andere meest ers, andere wetten en ofschoon de Besloten Tijd een einde had genomen, bleef het geestelijk gezag nog steeds onderworpen aan de wetten van de Franse Republiek. Zodoende bleef Jacobus Sweerts nietsdoend afwach- tend op een frans dekreet dat nooit kwam. en hield zich onledig met de zo pas terug heropgerichte familiecorporatie.

Vervolgens hadden de Sweertsen getracht een andere nakomeling, Jacques Lowet (uit de Merelstan), afkomstig uit Walsbergen onder Overhespen, tot Pastoor van Hoegaarden te laten benoemen. Maar ofschoon deze in de voorwaarden verkeerde, verzette zijn eigen familie zich hiertegen, omdat zij hem voorbehielden, om het Pastoor- schap in eigen gewest, te Melkwezer, te bekleden, wat kort nadien ook gebeurde.

Het Bisdon ging alsdan over tot de benoeming van G.J. Vandenputte, die wel een verre verwante was van de oude Hoegaardse Vroedschap, maar niet uit de Geslachten stamde. Zijn benoeming tot Pastoor van Hoegaarden viel niet in de smaak der Geslachten, omdat het hun politiekvoering niet diende en met tegenzin zagen ze hem het zo begeerde Pastoorschap verwerven en ambtshalve tot Proost van de XII Apostelen uitroepen, twee functies die aan de Geslachten ont- glipten, nadat zij ze gedurende bijna 70 jaar hadden in handen gehou- den.

Door deze mislukking bleef aan Jacobus Sweerts nog alleen het Mombaarvaderschap der V Geslachten over. Doch volgens de oude Confrerieregels van weleer, diende voor het bekleden van deze functie, het "prioritytreght" (voorkeurrecht) aan de Pastoor van Hoegaarden te worden verleend (zie FS blz. 1266). Zo was geschied in 1741 bij de benoeming van Past. Henricus Sweerts en ook in 1785 bij deze van zijn opvolger, discipel en neef Pastoor-Deken Jan Hubert Sweerts, maar deze twee waren toevallig afstammelingen uit de Geslachten, zodat er toen hieromtrent geen enkele discussie mogelijk was.

Bij de eerste Raadszitting voor de verkiezing van de nieuwe Mombaarvader, verzette Jacobus Sweerts zich hardnekkig tegen het "voorkeurrecht" die aan Vandenputte ook nog deze titel zou verschaffen. Als argument liet hij gelden dat het Mombaarvaderschap een inwendige aangelegenheid was binnen de rangen der Geslachten en dat sedert de oprichting van de Confrerie in 1741, het geestelijk beschermingsrecht steeds door afstammelingen uit de Geslachten was waargenomen, afgezien van hun Pastoorschap van Hoegaarden, dat hij als louter toeval betitelde. Hij stelde dan ook voor om het "Voorkeurrecht" van het Pastoorschap doodeenvoudig te laten vervangen door het "afstammingsrecht" uit de Geslachten, gezien het Pastoorsambt nu toch aan de Geslachten was ontglipt. En hij stelde zich zelf als kandidaat voor.

Maar Eerw. Heer Henricus Van Nerum (Leliegilde) had als "oudste in leven zijnde geestelijke afstammeling uit de voormalige Schepenfamilies, ook zijn kandidatuur gesteld, zodat de Confrerieraad voor een delikaat probleem kwam te staan, teweten :

1. Behoud van het Voorkeurrecht of vervanging door het Afstammingsrecht.
2. In het tweede geval, wie tot Mombaarvader uitroepen; Jacobus Sweerts 36 jaar of Henricus Van Nerum 78 jaar oud.

De Hoofdraad van de Confrerie was destijds samengesteld uit :

- als Hoofdceken, Brouwer Jacobus Van Nerum, tevens Deken van de Gulden Lelie en broeder van de kandidaat Henricus Van Nerum.
- als Onderceken, ex Pater Jacobus Sweerts, Deken van de Sweerts-alliantie en persoonlijk kandidaat.
- als Raadsheer, Not. Jean Henri Lintermans, ook Onderceken bij de Hoebancr-Struysalliantie.

Het werd een woelig debat. Sweerts liet dadelijk opmerken dat hij, zonder zich om het voorkeur- of afstammingsrecht te bekommeren, hardnekkig zou verzetten tegen de aanstelling van Henricus Van Nerum, aan wie hij nooit kon vergeven, dat hij zijn Pastoorsambt en Proosterschap had opgegeven, om een lui en-leidg leven te lijden.

Van Nerum, die in 1853 tot Pastoor van Kortemark was benoemd, (zie FS blz. 90) had in 1789 inderdaad zijn ontslag ingediend en was zich te Timen komen vestigen, om er op zijn renten te leven. Datzelfde jaar had hij ook zijn Proostheerschap bij het Sweerts-kapittel opgezegd. (zie FS blz. 1349) Dat lag volgens Sweerts niet in de gedragslijn en de tradities der Geslachten. Van Nerum gaf hierop ten antwoord, dat het zijn volstrektste recht was gewesst, om na 36 jaar trouw herderschap en in de ouderdom van 62 jaar, zijn ontslag als Pastoor in te dienen en op rust te gaan. En voor wat zijn ontslag als Proostheer betref, beweerde hij gehandeld te hebben in het belang van de Confrerie, om aan Pastoor-Deken Jan Hubert Sweerts, Proost der Apostelen en Mombaarvader der Geslachten,

ook nog de titel van Proostheer bij het Sweertskapittel te laten verwerven, waardoor hij alle kerkelijke en geestelijke macht in handen kreeg, hetgeen ten goede is gekomen aan de Conspiratie.

Indien zulks werkelijk de bedoeling is geweest van Henricus Van Nerum, dan was hij zeker en vast doordrongen van de oude familiekultus, doch Jacobus Sweerts bleef bij zijn standpunt: namelijk het "afstammingsrecht" invoeren tot eigen voordeel, zoniet het voorkeurrecht behouden om Van Nerum uit te schakelen.

Voorwaar een kiese zaak voor de Hoofddecken, die na rijp beraad, samen met zijn Raadsheer Not. Lintermans, naar een "compromis" zocht, om de eendracht en samenhang in de rangen van de Geslachten te bewaren. En dit "compromis" hoe gewaagd en gevaarlijk ook, werd uiteindelijk gevonden en door de Onderdecken Jacobus Sweerts aanvaard. Het luidde als volgt :

1. Het "voorkeurrecht" wordt vervangen door het "afstammingsrecht" doch een overgangsperiode van 5 jaren wordt voorgeschreven (dus van krachtwording in 1810)
2. Zo echter vroeg of laat, een nakomeling uit de Geslachten het Pastoorschap van Hoegaarden verwerft, bekomt deze de voorkeur op alle andere eventuele kandidaten.
3. Henricus Van Nerum wordt tot Mombaarvader uitgeroepen, maar moet zich "pro forma" tot 1810 in titel en functie laten vervangen door de Pastoor van Hoegaarden (in dit geval G.J. Vandenputte).
4. De Confrerie verbindt zich plechtig, om alle middelen aan te wenden ten einde Jacobus Sweerts zo snel mogelijk tot Pastoor van Hoegaarden in te stellen en ambtshalve tot Proost der Apostelen te laten uitroepen. Zodoende zou hij volgens punt 2 automatisch het Mombaarvaderschap verwerven.
5. Het compromis moet ten allen opzichte geheim gehouden worden en mag in geen enkel geval aan de oren komen van de huidige Pastoor van Hoegaarden.

Henricus Van Nerum aanvaardde het compromis, omdat hij geen geloof kon hechten aan punt 4, terwijl Jacobus Sweerts eveneens met het compromis instemde, omdat punt 4 zijn innigste betrachting was, die hem alle geestelijke en kerkelijke macht zou toekennen. De echte waarheid over de rivaliteit tussen Van Nerum en Sweerts was, dat laatstgenoemde slechts als uitgedreven Pater een bijna waarde-loze geldbon van 500 fr. had gekregen en zich zonder vaste bron van inkomsten bevond, terwijl Van Nerum als op rust gestelde pastoor wel een soort van rente bekwan, die hem toeliet, om met inbegrip van zijn persoonlijke bezittingen, in zijn levensonderhoud te voorzien. Het aangegane compromis was in elk geval in gewikkeld en gewaagd, maar zulks lag wel een beetje in het karakter van de Geslachten.

Doch daarmede waren de pastoorsruzijs echter niet ten einde, want nu moest nog de nieuwe Proostheer bij het Sweertskapittel worden verkozen. Hieromtrent zou geen enkele betwisting mogen ontstaan hebben, want volgens de oude Kapittelwet moest het de oudste in leven zijnde geestelijke afstammelingen uit de Geslachten zijn en dat was de 78 jarige Henricus Van Nerum, oud-pastoor van Kortemark.

Helaas, de reacties braken snel los. Onder impuls van Jacobus Sweerts, verzette Eerw. Heer Jacques Lowet zich hiertegen en eiste het Proostschap op. Lowet was slechts 37 jaar oud, doch hij bekleedde de functie van Raadsheer bij de Sweertsalliantie waarvan Jacobus Sweerts aan het hoofd stond en hem zijn steun had toegezegd van de beide Sweertsvertakkingen.

Lowet beriep zich op het feit dat Van Nerum in 1789 zijn ontslag als Proostheer had ingediend en dat volgens de Kapittelwet, een ontslaggevende al zijn rechten verloor voor het indienen van een nieuw kandidatuur.

Bij het Sweertskapittel had de Confrerieraad geen enkel benoemingsrecht; daar was het de Raad der Ouderen (of Wijzen) die zich moest uitspreken. In deze Raad zetelden :

- de gebroeders Van Nerum, Jacobus (Ouderdomsdeken), Franciscus (Onderdeken) en ex Pastoor Henricus (Raadsheer) in naam van als vertegenwoordigers van de Leliegilde.
- ex Pater Jacobus Sweerts (Ouderdomsdeken), Ant. Balthazarus Sweert (Onderdeken) en Jacq. Lowets (Raadsheer) voor de Sweertsalliantie.
- Hubert Hoebancx (Ouderdomsdeken), Not. Jean Henri Lintermans (Onderdeken) en François Vandermolen (Raadsheer) voor de Hoebancx-Struys alliantie.

Merk op dat de drie groten uit de Confrerieraad o. Jacobus Van Nerum, Jacobus Sweerts en Not. Lintermans ook in de Raad der Ouderen zetelden.

De zaak kwam ter stemming, doch de twee betrokkenen Henricus Van Nerum en Jacques Lowet mochten hun stem niet uitbrengen. De Lelietelgen stemden voor Van Nerum, de Sweertsen voor Lowet, terwijl de afgevaardigden uit de Hoebancx-Struys alliantie zich onthielden, om geen verdere verwickelingen te veroorzaken. Maar hiermede was er geen oplossing gevonden en moest het geval voor de Eereraad worden gebracht.

Deze bestond destijds uit de Hoofd Eredeken Notaris Cornelius a Speculo, de Bijzittend Eredeken Servais Coenegras en de z.g. plaatsvervangende Mombaarvader Pastoor Vandenputte.

Gezien het ontslag van Van Nerum in 1789 en zich basierend op de Kapittelwet, werd Lowet in het gelijk gesteld en tot Proostheer uitgeroepen. Deze uitspraak leidde vanzelfsprekend tot een nieuwe ruzie tussen Van Nerum en Lowet, zodat bijna alle geestelijke afstammelingen uit de Geslachten met elkaar overhoop lagen.

Pastoor-Deken Jan Hubert Sweerts was nu in al zijn functies vervangen en zij die meenden dat hiermede alle geschillen zouden geregeld zijn en de rust opnieuw zou inkeren, hadden het verkeerd voor, want pas nu begonnen de intriges.

De familiegilde Van Nerum (Gulden Lelie) weigerde Pastoor Vandenputte als Mombaarvader (plaatsvervangend of niet) te erkennen en staken het onder geen stoelen of banken, dat Henricus Van Nerum hun enige en wettelijke Beschermvoogd was..

De pastoorstwisten ondermijnden aanzienlijk de heropleving van het Confrerie- en Gildelieven en veroorzaakten voornamelijk veel kommer en zorgen aan de Hoofddekken Jacobus Van Nerum. Deze was immers de broeder van Henricus Van Nerum en moest in de Confrerieraad zetelen en handelen met Jacobus Sweerts en met de Ereraad samenwerken, waartoe Pastoor Vandenputte behoorde. De vete nam een zodanige uitbreiding, dat zij weldra de Lelieraad tegen de Sweertsraad opjoeg, wat zeker niet ten goede uitviel voor de Confrerie. En bovendien werd de Hoofddekken gekweld door de aan Sweerts gedane belofte.

Zo duurde de toestand tot in 1808, toen Dr. Henri Van Nerum, neef van de Hoofddekken, tot Burgemeester van Hoegaarden werd verkozen. Dadelijk stelde hij de Confrerie terug onder de officiële bescherming van het gemeentebestuur. Een delegatie uit de Geslachten werd op het gemeentehuis (toen in het Nieuwhuys gevestigd) ontvangen. Pastoor Vandenputte had echter geweigerd tegenwoordig te zijn, want het "compromis" was uitgelokt en aan zijn oren gekomen. Ook Jacobus Sweerts (Onderdekken in de Hoofdraad), die nog steeds tevergeefs op de uitvoering van punt 4 wachtte, was afwezig. Oud Pastoor Henricus Van Nerum was echter wel van de partij en bezette de zetel van de Mombaarvader. De Sweertsen verlieten de zaal en hoge woorden vielen. Zij verweten aan de Hoofddekken dat hij ten opzichte van Jacobus Sweerts zijn woord niet gestand had gehouden. Duistere wolken dreven over de Confrerie, die groot gevaar van ontbinding liep.

Daar nam Burgemeester Henri Van Nerum het besluit zich met de zaak van het Pastoorschap van Hoegaarden bezig te houden. Doch in 1809 was er nog geen enkele verandering ingetreden en moest de Ereraad andermaal opgeroepen worden, voor het geval Dewilde, nopens de herziening van de Keurwet (zie FS blz. 1541). En weer liet Past. Vandenputte zich onder allerlei voorwendsels verontschuldigen, om zich aan de zitting van de Ereraad te onttrekken en opnieuw als het Eerw. H. Henricus Van Nerum, die in functie van Mombaarvader optrad.

Daarop brak het jaar 1810 aan, dat een einde moest stellen aan de overgangsperiode inzake het Mombaarvaderschap, waardoor Henricus Van Nerum, volgens het compromis, onder alle vormen het Mombaarvaderschap moest waarnemen. Burgemeester Van Nerum begaf zich naar het Bisdom en richtte zich ook tot de Franse overheid. En plots, ondanks scherpe tegenkantingen in het gemeentebestuur, werd Pastoor Vandenputte verplaatst, hoe ongelooflijk dit ook moge klinken. De Kapucijnen-Orde bleef nog steeds afgeschaft en Sweerts werd van de lijsten der verdreven Paters geschrapt en terug ter beschikking van het Bisdom Mechelen gesteld. Enkele tijd later werd hij tot Pastoor van Hoegaarden ingesteld. Nochtans is nergens een spoor van zijn benoeming te vinden, ofschoon hij op de lijsten van het Bisdom als "Pastoor" staat vermeld.

Niemand weet hoe deze bedenkelijke zaak is verlopen. Wie heeft het Bisdom doen zwichten? Wie heeft het aangedurfd Pastoor Vandenputte te doen verplaatsen of afzetten en om welke reden? Hoe is Jacobus Sweerts er in geslaagd het Pastoorschap te verwerven? Gebeurde het door Burgemeester Van Nerum of door de Sweertsen zelf? In elk geval, zijn de Geslachten er in gelukt, hun belofte uit te voeren, al heeft het ook jaren geduurd.

Door deze onverwachte wending, werd Jacobus Sweerts niet alleen Pastoor van Hoegaarden, maar ook Proost der XII Apostelen en verwierf hij, ingevolge punt 2 van het compromis, insgelijks het Mombaarvaderschap der Geslachten en was zijn finantiële toestand meteen opgelost. De ex Pater Kapucijn had de overwinning behaald en hield zoals zijn oom zaliger Pastoor-Deken Jan Hubert Sweerts alle kerkelijke en geestelijke macht in handen.

Door al deze gebeurtenissen, die zeker geen louter toeval zijn, kwam er een einde aan de betwisting voor het Mombaarvaderschap. Nochtans zouden de afstammelingen uit de Gulden Lelie, Henricus Van Nerum tot aan zijn dood in 1814, als hun enige en wettige Beschermer blijven gehoorzamen.

Na de dood van Henricus Van Nerum keerde de rust en de vrede plots weer, dank zij het krachtig optreden van de Hoofdraad. En om nooit meer in de fouten van 1805 te vervallen, werd alsdan het "afstammingsrecht" definitief bekrachtigd, zodat geen enkele buitenstaander nog ooit het Mombaarvaderschap zou kunnen verwerven, al zou hij ook nog Pastoor van Hoegaarden zijn.

Pastoor Jacobus Sweerts was de laatste afstammeling uit de Geslachten die te Hoegaarden het Pastoorsambt bekleedde, maar zijn aanstelling tot Pastoor zou later nog fel betwist worden door zijn Onder-Pastoor (zie FS blz. 208 en 516) die een echt familieconflict uitlokte.

Na Jacobus Sweerts waren het allen vreenden die tot Pastoor werden benoemd, maar in uitvoering van het afstammingsrecht, verwierf Pastoor Charles Van Nerum uit Gottechain de titel van Mombaarvader. Ook deze kwam in botsing met de toenmalige Pastoor van Hoegaarden, betreffende het Proviseurschap der studiebeurzenstichting der V Geslachten. (zie FS blz.

Ingevolge al die twisten onder Pastoors zou Dr. Jean Bapt. Van Nerum later verklaard hebben "Zolang er Pastoors in de Geslachten zijn, zal er ruzie bestaan" en in deze woorden stak veel waarheid.

Wij willen ons nog even de vraag stellen, waarom het Mombaarvaderschap zo zeer begeerd werd, was het uit loutere prestige of stak er wat anders achter?

Prestigewas er zeker bij gemoeid, want dat lag bij de Geslachten diep in het bloed, maar ook bepaalde voordelen gingen er mede gepaard. Uit de oude nagelaten rekeningen vernemen wij dat aan de "Mombair van de Geslachten" door de verschillende takken jaarlijkse "compensatiën" werden toegekend, voor zijn "goede officie".

Meer is er niet over geweten, maar dan is het niet verwonderlijk dat er onder Pastoors getwist werd, om deze "compensatiën" te kunnen opstrijken.

Art. 502 : DE " A K S " VAN DE PATRIARCH

=====

Op 19 April 1980, ter gelegenheid van "200 jaar Gildeleven" kreeg de Hoofddeken van de Confrerie zijn "AKS"

De AKS wordt als een rechtssymbool beschouwd, maar is in feite een strijdbijl, ook hakbijl, zinnebeeld van de vlijt. De Aks verkondigt ook moed en strijdvaardigheid, waar dit wapen in de strijd werd gebruikt en een klaar oog en doorzicht nodig had; om doel te treffen, gezien het diende als slagwapen van man tegen man gevechten op korte afstand.

Het werd aan de Patriarch der V Geslachten geschonken, om met vlijt, moed en strijdvaardigheid de Confreriezittingen te leiden en zijn woord te laten gelden zonder tegenspraak en ook om de orde en de goede gang der bijeenkomsten te doen heersen.

Wanneer een zitting te woelig wordt, gebruikt de Hoofddeken zijn aks. Na de derde slag (1 voor de Sweertsen, 1 voor de Lelietelgen en 1 voor de Hoebanx-Struys alliantie) moet er in de vergaderzaal volledige stilte heersen. De overtreders worden verwezen naar de "boetepot". Ook wanneer de Patriarch zijn stem verheft, slaat hij drie maal met de aks op de tafel. Alleen de Hoofddeken of zijn plaatsvervager mogen de aks bezigen.

Dit symbolisch tuig vervangt de voormalige teloor gegane beukhamer, die vanaf de ingangstelling van deze confrerie in 1780 werd ingesteld en gehouden werd door de hieronder vermelde opeenvolgende Hoofdekens :

- Adrik Struys vanaf 1780 tot 1788
- Huertus Sweerts van 1788 tot 1790
- Jannes Van N erum van 1790 tot 1795 (onderbreking wegens het Schrikbewind.)
- Jacobus Van Nerum van 1805 tot 1824
- Hen. Van Nerum van 1824 tot 1844 (verdwijning van de hamer)

De beukhamer of strijdhamer was een middeleeuws verdedigings-tuig, waaraan vroeger een magische kracht werd toegeschreven. Hij geleek geweldi goed op de kuipershamer en heeft meermaals gediend om woelige Raadszittingen terug tot kalme te brengen. De boetekas der Geslachten was steeds goed gevuld, bewijs dat de derde hamerslag weinig werd geeer biedigd. Het gebeurde zelfs eens dat de Hoofddeken Henri Van Nerum zijn hamer uit de handen liet vallen, door het veelvuldig kloppen. Hij moest het tegengewicht in geld in de boetepot steken. De volgende zitting paste hij er echter wel voor op, de hamer goed en stevig in handen te houden. In de dood van De Hoofddeken Henri Van Nerum, weigerde zijn weduwe, Marie Van Autgaerden, die in ruzie lag met de Geslachten, de hamer terug aan de Confrerie te geven. Zij stak hem in brand. Sindsdien leidde de Patriarch de zittingen zonder hamer.

Art. 503 : IN DE KERK VAN TOLLEMBEEK

In de kerk van Tollembeek (bij Galmaarden) aan de zijde van het Evangelie, bevindt zich een grafsteen met het opschrift :

" D.O.M. ac memoriae Rev. adm
Dni Henrici Hoebanx hougardensis S.T.B.F. pastoris hujus parochiae IV annis et VI mensibus obiit 1° Decembris anno 1764 aetatis anno 37 "

Deze Henricus Hoebanx was ontegensprekelijk de zoon van Hendrik Hoebanx, gezworene in de Dorpsraad te Hoegaarden en van Maria Anna Sweerts (dochter van Servatius Sweerts en Catharina Peeters).

Henricus werd geboren te Hoegaarden in 1728. Zijn vader was Deken Hendrik Peeters, stichter van de studiebeurzen-fundatie voor de nakomelingen van zijn zuster Catharina. Henricus Hoebanx en Henricus Van Nerum waren de eersten die van de stichting mochten genieten.

Het is echter niet geweten waar hij zijn eerste Pastoraatsambt vervulde, maar in 1760 werd hij wel te Tollembeek tot Pastoor benoemd en bleef er gedurende 4 jaar en 6 maanden zijn herderstaak volbrengen. Hij stierf te Tollembeek op 1 December 1764 en werd er in de kerk begraven.

Art. 504 : FAMILIESTICHTINGEN

In het jaar ons Heeren 1983 zal het juist 100 jaar geleden zijn dat twee nakomelingen uit de Leliestan overleden. Het waren Elisabeth Van Nerum (weduwe Constant Vandertaalen) en Alexander Nijs. Bij testament lieten zij beide een familie-stichting na, eerstgenoemde het huidige Rusthuis in de Tiense straat te Hoegaarden (zie FS blz. 422) en Nijs het vroegere Wezenhuis in de Stoopkensstraat van hetzelfde dorp. Wellicht geeft dit weer aanleiding om te Hoegaarden iets uit het verleden te vieren.

De geschiedenis van het Rusthuis verscheen in het tijdschrift ALPAIDIS nrs. 51 & 52 en ook als afzonderlijk werk. Zij kunnen bekomen worden in het Museum 't Nieuwhuys. De geschiedenis van het voormalige Wezenhuis zal ook ten gepaste tijde worden uitgegeven.

Art. 504 : GOUDEN BRUILOT

Op 6 Februari 1982 vierde Odile Evrard (weduwe Vandenbempt) haar 100ste verjaardag. Bij deze gelegenheid brachten de Geslachten haar de gepaste hulde (zie FS blz. 1524/2 en 1536/3).

In Juli daarop was het de beurt aan haar dochter Anna Vandenbempt en haar schoonzoon Henri Finoulst, om hun gouden bruiloft op luisterrijke wijze te gedenken.

Anna en Henri hebben een zoon, die op zijn beurt twee kinderen heeft. Zij behoren tot de Gulden Lelie. Voorwaar een gelukkig jaar voor deze familie. De Confrerie der V Geslachten drukt hun langs deze weg haar oprechte gelukwensen uit.

Art. 505 : LES DROITS HONORIFIQUES DES LIGNAGES
ERERECHTEN DER GESLACHTEN =====

Les principaux droits honorifiques (dont la plupart non honorés) réservés aux membres des V Lignages de Hougaerde étaient) :

- les stalles dans l'église
- le droit du caveau dans la crypte
- le droit de l'obit
- le droit du lit funèbre
- le droit de l'offrande
- le droit du port d'armes
- le droit des fondations
- le siège à la Régence
- le droit de la bêche
- le droit du pigeonier
- le droit du cygne
- le droit de la chasse
- le droit de la clef
- le droit de l'estampe
- le droit du brassin
- le droit de confrérier
- le droit ancestral

Tous ces droits, dont plusieurs datent du moyen-âge, furent abandonnés par les décrets du Nouveau Régime, mais démontrent clairement le grand prestige des Lignages avant la Révolution Française.

De bijzonderste Ererechten (waarvan de meesten zonder honoraria) voorbehouden aan de V Geslachten van Hoegaarden waren :

- het recht op de kerkbank
- grafrecht in de crypte
- recht op het obit
- het recht op graftombes
- het offerrecht
- het wapenrecht
- het fundatierecht
- het zetelrecht in de Regentie
- het spaderecht
- het duifrecht
- het recht op de zwaandrift
- het jachtrecht
- het sleutelrecht
- het slagstempelrecht
- het brouwrecht
- het confrerierecht
- het voorouderlijk recht

Al deze rechten waarvan de meesten uit de middeleeuwen dateren, werden opgeheven door de dekreten van het Nieuw Regien, maar bewijs klaar en duidelijk de grote prestige der Geslachten vóór de Franse Revolutie.

Verklarende nota

- Het recht op de kerkbank beduidde dat de vertegenwoordigers uit de Geslachten, een speciaal gestoelte had, vooraan in de kerk, versierd met het hoofdwapen van hun Geslacht. Vijf zetels waren hun voorbehouden, een voor elke Gildedeken, vijf anderen voor de Onderdekens en nogmaals vijf anderen voor de Raadsheren.
- Het grafrecht in de crypte beduidde dat zij in de crypte onder het koor mochten begraven worden. Tien nissen waren hun voorbehouden, de anderen bekwaamen het graftombesrecht.
- Het recht op het Obiit beduidde dat hun rouwbord (wapenschild op zwarte achtergrond met jaartal van hun dood) in de kerk mocht aangebracht worden.
- Het recht op graftombes bestond in de toelating grafmonumenten en praalgraven te mogen oprichten op de eregrond van het oude kerkhof.
- Het offerrecht gaf hun het recht op het vooroffer, t.t.z. dat zij als eersten ten offer mochten gaan.
- Het wapenrecht verleende hun de toelating tot het voeren van een familieblazoen, dat ook in de kerkramen mocht aangebracht worden. Bij het wapenrecht werden ook de huismerken gerekend.
- Het fundatierecht betekende dat hun kinderen konden genieten van de familiestichtingen (studiebeurzen en andere voorouderlijke fundaties).
- Het zetelrecht in de Regentie kende hun het voorrecht toe, om voor het leyen in de Regentie te kunnen opgenomen worden, volgens het aantal voorziene plaatsen.
- Het spaderecht gaf hun het recht de spade te steken (in bezitname) in de onverdeelde of niet ontgonnen gronden, met belofte de ze wel vruchtbaar te maken en als erfgrond te beschouwen.
- Het duifrecht was de wet waardoor zij een bepaald aantal duiven op hun duiventil mochten houden, een recht dat voorbehouden werd aan bepaalde vooraanstaande ingezetenen.
- Recht op de zwaandrift was een heerlijk recht om op hun eigendom, zwanen te houden en te laten broeden, mits de nodige vijvers te hebben.
- Het jachtrecht verleende hun het recht te jagen in velden en bossen. Hiertoe behoorde ook het recht tot vissen in de rivieren mits toepassing van bepaalde verplichtingen.
- Het sleutelrecht beduidde het voorrecht de sleutels te mogen bewaren van archieven en gemeentekoffers of -kasten en ook om sleutels te laten gieten met symbolische emblemen.
- Het slagstempelrecht gaf hun de toelating stempels of zegels te bezigen, met hun eigen geslachtswapen of gemeentewapen (voor de Regenten) versierd.

- Het brouwrecht waardoor brouwpatent verleend werd volgens bepaalde voorschriften tot het bierbrouwen in eigen "paenhuis"
- Het Confrerierecht dat hun toeliet zich in familiecorporatie of gilde te verzamelen met eigen wetten en gebruiken.
- Het voorouderlijk recht dat aan de rechthebbenden het genot verleende, te mogen genieten van al de door hun voorouders ingestelde privilegiën.

Al deze heerlijkheden gaven dikwijls aanleiding tot twisten en rechtgedingen onder de betrokkenen zelf.

Notes explicatives

- Le droit des stalles dans l'église donnait aux représentants des Lignages, le privilège d'avoir des chaises devant dans l'église, décorées de l'armoirie de leur lignage. Quinze stalles leurs été réservées, 5 pour les différents Doyen d'âge, 5 pour les Vice-Doyens et 5 pour les Sieurs conseillers.
- Le droit du caveau dans l'église signifiait qu'ils avaient le droit d'être enterrés dans la crypte de l'église, en-dessous du Choeur. Dix niches leurs étaient réservées.
- Le droit de l'Obiit leurs procurait le droit de faire placer leurs Obiits dans l'église (armoirie sur fond noir avec la date du décès)
- Le droit du litre funèbre leurs donnait l'autorisation d'avoir des monuments funèbres et des mausolés sur la pelouse d'honneur du cimetière.
- Le droit de l'offrande leurs permettait d'être les premiers pour se présenter à l'offrande.
- Le droit d'armes leur donnait l'octroi de porter un blason de famille, qui pouvait également être dans les vitraux de l'église.
- Le droit de la fondation signifiait que leurs enfants pouvaient jouir des fondations de familles (bourses d'études et autres fondations ancestrales).
- Le droit du siège à la Régence leurs accordait le privilège de pouvoir siéger à vie dans la Régence, suivant les places prévues..
- Le droit de la bêche consistait dans le droit de mettre la première bêche dans les champs non répartis et non exploités (c.a.d. devenir le propriétaire) à condition de les rendre fertile et les considérer comme "bien patrimonial et héréditaire".
- Le droit du pigeonier était un droit, réservé à des personnes notables, leurs autorisant de tenir un certain nombre de pigeons.
- Le droit du cygne était un droit seigneurial de tenir et de laisser couvrir, sur sa propriété, à condition d'avoir des étangs ou marécages.
- Le droit de la chasse leurs procurait le droit de chasser sur les champs et dans les bois, y compris la pêche dans les rivières, moyennant certaines obligations.

- Le droit de la clef était un privilège de pouvoir conserver les clefs des archives, des coffres ou armoires communaux et le droit de faire couler des clefs aux emblèmes symboliques.
- Le droit de l'estampe était le droit de se servir de son propre sceau (avec armoirie) ou des estampes du bourg (pour les Régents)
- Le droit du brassin par lequel la patente fut donner pour brasser la bière dans sa propre brasserie, suivant une certaine réglementation.
- Le droit de confrérier qui leurs autorisait de se grouper en corporation de famille ou de gilde, avec leurs propres lois et coutumes.
- Le droit ancestral qui procurait aux atants-droits la jouissance de tous les privilèges instaurés par leurs ancêtres.

Tous ces droit seigneuriaux occasionnaient souvent à des discordes et des procès entre les intéressés eux-mêmes.

ART. 506 : HUWELIJSSTATISTIEK BIJ DE GESLACHTEN
STATISTIQUE SUR LES ALLIANCES CHEZ LES LIGNAGES

Voor inleiding en legende zie art. 500
Pour l'introduction et la légende voir art. 500

Gemeenschappelijke voorouders - Ancêtres communs

1. Servatius Sweerts	a.30	x 1700	Cath. Peeters	a.28	p.8
ex Hoegaarden			ex Hoegraaden		

ZILVER ZWAARD - GLAIVE D'ARGENT
Stichters - Fondateurs

2. Hendrik Hoebanx	a. ± 27	x 1727	Anne Sweerts	f.1 a.25	p.6
ex Attenhoven			ex Hoegaarden		

1e GENERAT.

3. Clara Cath. Hoebanx	f.2 a.35	x 1766	Renier Jos. Lintermans	p.4
ex Hoegaarden			Notaris - Notaire	
4. Hubert Hoebanx	f.2 a.29	x 1764	Anne Marie Vandermolen	a.28 p.4
ex Hoegaarden			ex Hoegaarden	
5. Marie Thérèse Hoebanx	f.2 a.35	x 1777	Mathieu Droch	
ex Hogaarden				

2e GENERAT.

6. Jean Henri Lintermans f.3 a.27
Not. ex Hoegaarden	x 1794 Barbe Van Nerum a.26
ex Hoegaarden	p.8
7. Barbe Lintermans f.3 a.31
ex Hoegaarden	x 1801 Joseph Vandenbempt a.46	p.4
8. Clara Hoebancx f.4 a.26
ex Hoegaarden	x 1793 Jacques Louis Chèr
ex Huy	
9. Anne Cath. Hoebancx f.4 a.22
ex Hoegaarden	x 1794 Arnold Joseph Bouvier a.24
ex Dongelberg	

3e GENERAT.

10. Barbe Lintermans f.6 a.32
ex Hoegaarden	x 1831 Henri Ausloos a.30
ex Rommerson	p.3
11. Norbert Lintermans f.6 a.27
ex Hoegaarden	x 1828 Dorothée Nijs a.24
ex Hoegaarden	p.1
11 bis idem a.41	x 1842 Marie Cath. Stockmans a.35
ex. Hoegaarden	p.6
12. Joseph Lintermans f.6 a.28
ex Hoegaarden	x 1833 Norbertine Nijs a.25
ex Hoegaarden	
13. François Lintermans f.6 a.35
ex Hoegaarden	x 1843 Cath. Homblé a.31	p.6
14. Françoise Vandenbempt f.7 a.19
ex Hoegaarden	x 1823 Charles Van Hagendoren a.29
ex Rommerson	p.8

4e GENERAT.

15. Edouard Lintermans f.11bis
ex Hoegaarden	x Séraphine Fillet
ex Hoegaarden	p.1
16. Jean Et. Lintermans f.13
ex Hoegaarden	x Barbe Brasseur
ex Hoegaarden	p.5
17. Charles Lintermans f.13
ex Hoegaarden	x Emilienne	p.1
18. Leop. Prosper Lintermans f.13
ex Hoegaarden	x Julie Giroulle
ex Hoegaarden	p.2
19. Julie Lintermans f.13
ex Hoegaarden	x Alfons Peeters
ex Tienen	p.3

20. Rosalie Van Hagendoren f.14 a.23 x1847 Petrus Tielemans
ex Rommerson
- 20bis idem a.25 x1849 Frans Adams
21. Hubert Van Hagendoren f.14 a.34 x1859 Rosalie Marneffe
ex Rommerson ex Opheyliessen p.4
22. Barbe Van Hagendoren f.14 x Louis Stapel
ex Rommerson
23. Ernelinde Van Hagendoren f.14 a.24x1857 Cornelius Meeus a.35 p.1
ex Rommerson ex Meldert
24. Josephine Van Hagendoren f.14 a.24x1860 Ferdinand Van Nerum a.32
ex Rommerson ex Wever

5e GENERAT.

25. Melanie Lintermans f.16 a.24 x 1894 Charles Van Grambesen a.24 p.4
ex Hoegaarden ex Hoegaarden
26. Edouard Lintermans f.16 x Clemence Dendooven p.1
ex Hoegaarden
27. Marie Lintermans f.16 x Gabriel JOSEPH p.3
ex Hoegaarden
28. Bertha Lintermans f.16 x Louis Deputter
ex Hoegaarden
29. Frans Lintermans f.16 x Clemence Casteleyn
ex Hoegaarden
30. Alfons (Charles) Poeters f.19 x Palmyre Raddoux p.4
ex Hoegaarden
31. Clemence Van Hagendoren f.21 a.22 x 1888 Jules Lodewijkx a.26 p.5
ex Hoegaarden ex Hoegaarden
- " 31bis. Constant Stapel f. 22 x Pulcherie? p.3
ex Hoegaarden ex Ravillies

6e GENERAT.

33. Edouard Van Grambesen f.25 x Marceline Van Diest p.1
ex Hoegaarden
34. Jean Bat. Van Grambesen f.25 a.22 x 1924 Hortense Vanderlinden p.4
ex Hoegaarden ex Goetsenhoven

35. Marie Van Grambesen f.25 ex Hoegaarden	x	Jules Maes	p.1
36. Angèle Van Grambesen f.25 ex Hoegaarden	x	Georges Maes	p.1
37. Philomène Lintermans f.26 ex Hoegaarden	x	Jules HUBERT ex Zétrud-Lumay	p.1
38. Henri JOSEPH f.27 a.24 ex Hoegaarden	x	1923 Louisa Dusart ex Jodoigne	p.1
39. Alice JOSEPH f.27 a.26 ex Hoegaarden	x	1927 Frans Jacobs a.27 ex Kuntich	
40. Marcel JOSEPH f.27 a.24 ex Hoegaarden	x	1938 Bertha Ausloos a.24 ex Hoegaarden	p.1
41. Marcel Peeters f.30 ex Hoegaarden	x	Hélène Sibique	p.1
42. Julie Peeters f.30 ex Hoegaarden	x	Joseph Raddour	
43. Emile Peeters f.30 ex Hoegaarden	x	Marie Daëlenans	p.1
44. Leopold Lodewijckx f.31 a.33 ex Hoegaarden	x	1923 Clemence Meeus f.32 a.31 ex Meldert	
45. Emile Lodewijckx f.31 ex Hoegaarden	x	Elise Meeus f.32 ex Meldert	p.2
46. Louise Lodewijckx f.31 ex Hoegaarden	x	Paul Leclercq	
46bis. dochter (fille) f.31bis ex Hoegaarden	x	Henri ? ex Zétrud-Lumay	
46ter. Joséphine Stapel f.31bis ex Hoegaarden	x	Henri Ferrant	p.3
46quat. Sidonie Stapel f.31bis ex Hoegaarden	x	Alfons Verlinden ex Westerlo	p.3
47. Ermelinde Meeus f.32	x	Camille Debroeck	
47bis idem	xx	Florent Cabergh	
48. Leonie Meeus ex Meldert	x	René Huens	
7e Generatie			
49. Anna Van Grambesen f.33 ex Hoegaarden	x	?	p.1
50 Charles Van Grambesen f.34 a.20 ex Hoegaarden	x	1945 Aline Desmet a.19 ex Eern	p.2

51. Edouard Van Grambesen	f.34	x	Georgette Destat	p.5
ex Hoegaarden			ex Opheyliessen	
52. Maria Lea Van Grambesen	f.34	x	Marcel Van Herwegen	p.4
ex Hoegaarden			ex Hoegaarden	
53. Jules Van Grambesen	f.34	x	Georgette Vaes	p.1
ex Hoegaarden				
54. Charles Maes	f.35	x	Rosa ?	p.1
55. Joseph JOSEPH	f.38	x	Gilberte Betrand	p.1
56. Erna JOSEPH	f.40 a.23	x 1970	Theo Vaes a.25	p.2
ex Hoegaarden			ex Tienen	
57. Jacques Peeters	f.43	x	Maria Vranckx	p.2
ex Hoegaarden			ex Houten	
57bis. Je��ne Ferrant	f.46ter	x	Alydor Sijs	p.4
			ex Brugge	
57ter. Oscar Ferrant	f.46ter	x	Madeleine Billet	p. ?
57 quat. Jeanne Verlinden	f.46quat.	x	Raymond Drochmans	p.1
ex Hoegaarden				

8e Generatie

58. Monique Van Grambesen	f.50	x	Alfred Francart	p.2
ex Hoegaarden			ex Tienen	
59. Danny Van Grambesen	f.51	x	?	p.1
ex Hoegaarden				
60. Antoinette Ferrant	f.57ter a.19	x 1934	Denis Stes a.33	p.2
ex Brugge			ex Hoegaarden	

9e Generatie

61. Liliane Stes	f.60	x	Louis Loriers	p.1
ex Hoegaarden			ex Hoegaarden	
62. Jacques Stes	f.60	x	Christine Deputter	p.1
ex Hoegaarden			ex Ninove	

10e Generatie

63. Adeline Loriers	f.61	x 1956	André Lambrechts	
---------------------	------	--------	-------------------	--

CONCLUSIONS

Suivant les renseignements
dans notre possession
(très incomplets)

NABESCHOUWINGEN

Volgens de inlichtingen
in ons bezit
(zeer onvolledig)

Generation (période) Generatie (periode)	Age Ø des hommes (max. & min) Ø oud. der mannen (max) & min)	Age Ø des femmes (max & min) Ø oud. der vrouwen (max & min)	Nombres Ø enfants (max & min) Ø aantal inderen (max & min)
1 (1764 - 1777)	29 (?)	33 (35 - 28)	4 (?)
2 (1793 - 1801)	32 (46 - 24)	26 (31 - 22)	6 (8 - 4)
3 (1823 - 1843)	30 (41 - 25)	27 (35 - 19)	5 (8 - 1)
4 (1847 - 1860)	33 (35 - 32)	24 (25 - 23)	2 (5 - 1)
5 (1888 - 1894)	25 (26 - 24)	23 (24 - 22)	3 (5 - 1)
6 (1923 - 1938)	26 (33 - 22)	27 (31 - 24)	2 (4 - 1)
7 (1945 - 1970)	22 (25 - 20)	21 (23 - 19)	2 (5 - 1)
8 ?	?	?	1 (2 - 1)
Ø van het geslacht in zijn geheel, de stichters (nr 2 inbegrepen)		Ø de l'ensemble du Lignage, les fondateurs (n° 2) y compris	
-(1727 - ?)	28 (46 - 20)	26 (35 - 19)	4 (8 - 1)

- Gemiddeld waren de mannen 2 j. ouder dan hun vrouwen, doch in enkele gevallen niet, zie 1e en 6e generatie
- Op 58 bekende huwelijken (stichters inbegrepen) kende dit Geslacht 3 herhuwelijken (1 mannelijke en 2 vrouwelijke afstammelingen)
- Ook in dit geslacht grepen de huwelijken plaats op een gezonde leeftijd, met een normaal aantal kinderen.
- Vanaf de 5e Generatie huwden de mannen op jongere leeftijd dan vroeger, doch het aantal kinderen slonk ook vanaf de 4e generatie.
- De gemiddelde duur der huwelijken per generatie bedroeg plus minus 14 j.

- En moyenne, les hommes avaient 2 ans de plus que leurs femmes, sauf dans certains cas, voir la génération 6
- Sur 58 mariages connus (les fondateurs y compris) ce Lignage à eu 3 remariages (1 lignager et 2 lignagères)
- Les mariages se passaient à un âge normal, avec un nombre d'enfants raisonnable.
- A partir de la 5ème génération, les hommes se mariaient plus jeune qu'avant, mais le nombre d'enfants diminuait depuis la 4ème génération.
- La durée moyenne des alliances par génération était $\pm$ 14 ans.

Art. 507 : DE RECENTIEDAG van 16 Oktober aanstaande
=====

Onze Regentiedag van 16 Oktober 1982 gaat door zoals voorzien in Familieschoon nr. 145 blz. 1554/2. Op waardige wijze zullen wij de Slag van Steppes, feestdag van het Priëbisdom Luik, waaraan onze voorouders zo verkleefd waren, vieren en gedenken (zie FS blz. 1554/1)

Die dag zal aan het Gildehuis der Geslachten de grote bevestiging wapperen en zullen de Ouderen van onze Gilden zich met hun Braken en Waardigheidstekens tooien. Bij deze gelegenheid wordt ook de nieuwe museumstand der V Geslachten officieel ingehuldigd en zullen wij terug aanknopen met een oude voorvaderlijke gewoonte, namelijk met de protocolaire zetelbezetting zoals dit voor de Franse Revolutie gebeurde. (zie FS blz. 1536/10)

Dus allen op post in het Museum op 16 Oktober te 16 uur. Wie nog niet is ingeschreven, gelieve dringend contact te nemen met het Sekretariaat tel. 02/7348163.